

14.06.2024

POL-2024-20460

Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan toimeenpanosuunnitelma

Sisällys

Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan toimeenpanosuunnitelmaa	1
1 Taustaa.....	2
2 Toimintapolitiikan rakenne ja tarkoitus	2
3 Korruption määritelmä	3
4 Poliisin korruptionvastainen toimintapolitiikan tavoite ja periaatteet	3
4.1 Tavoite	3
4.2 Tulevaisuuden tavoitetila	4
4.3 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan periaatteet	4
4.3.1 Luottamus poliisiin pysyy korkeana	4
4.3.2 Poliisissa on korruption suhteen nollatoleranssi.....	5
4.3.3 Tiedostamme, tunnistamme ja hallitsemme korruptionriskit systemaattisesti	5
4.3.4 Mahdollistamme väärinkäytösten paljastumisen sekä niistä ilmoittamisen	5
4.3.5 Havaitessamme korruptiivisia piirteitä ryhdymme välittömiin toimenpiteisiin	6
5 Arvot ja etiikka	6
5.1 Poliisin arvot ja niiden pääviestit	6
5.2 Poliisin eettinen koodisto periaatteineen.....	7
6 Keskeisimmät tunnistetut korruptionriskit	9
7 Korruptionriskien hallintakeinot.....	10
7.1 Lainsäädäntö ja poliisin hallintonormit	10
7.2 Muut hallintakeinot	11
8 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan käyttöönotosta	11
9 Toimenpideohjelma	12
10 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan ja toimeenpanosuunnitelman päivittäminen	12

1 Taustaa

Yhteiskunnan luottamus on poliisille välttämätön voimavara ja poliisille on tärkeää turvata se. Poliisissa on jo hyvin pitkään torjuttu korruptiota ja pyritty edistämään hyvää viranhoitoa. Olemme tunnistaneet korruptioriskejä, sekä hallinneet näitä riskejä monella eri tavalla. Poliisi on julkaissut korruptionvastaisen toimintapolitiikkansa 1.2.2024.

Poliisihallitus on määrittänyt omat korruptionvastaisten toimintalinjausten vastuulliset tahonsa loppuvuonna 2022 sekä asettanut työryhmän korruptionvastaisen toimintapolitiikkansa laatimiseksi kesällä 2023. Työryhmään nimettiin yksi tai useampia jäseniä jokaisesta Poliisihallituksen yksiköstä (esikunta, hallintoyksikkö, poliisitoimintayksikkö, teknologiayksikkö ja sisäinen tarkastus).

Tausta toimintapolitiikan laatimiselle ja julkaisemiselle on kansainvälisessä suosituksessa sekä sitä seuranneessa kansallisessa velvoitteessa. Euroopan neuvoston korruptionvastainen toimielin GRECO antoi poliisille vuonna 2018 julkaistussa arviointiraportissaan suosituksen, jonka mukaan *poliisi kehittää korruptionvastaisen strategian/toimintapolitiikan, josta tiedotetaan suurelle yleisölle.*

Valtioneuvoston korruptionvastaisen periaatepäätöksen sekä siihen liittyvän vuosia 2021-2023 koskevan toimenpideohjelman yksi tavoitteista on *esitutkintaviranomaisten korruptionvastaisen toiminnan kehittäminen.* Poliisia koskevilta osin toimenpiteenä kyseinen tavoitteen saavuttamiselle "*Poliisi kehittää korruptionvastaisen strategian/toimintapolitiikan, josta viestitään suurelle yleisölle.*" Päävastuulliseksi tahoksi toimenpideohjelmassa määritettiin Poliisihallitus.

2 Toimintapolitiikan rakenne ja tarkoitus

Toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden ohella tietoisuus korruption riskialueista ja ilmenemismuodoista mahdollistavat tuloksellisen korruption ennaltaehkäisyn, havaitsemisen ja johdonmukaisen puuttumisen siihen.

Poliisi on vuoden 2023 aikana Poliisihallituksen johdolla laatinut korruptionvastaisen toimintapolitiikkansa, joka koostuu toimintapoliittisista linjauksista ja tästä toimeenpanosuunnitelmasta. Toimeenpanosuunnitelman tarkoitus on syventää toimintapolitiikkamme viestiä.

Tässä toimeenpanosuunnitelmassa avataan toimintapolitiikkaa yksityiskohdaisemmin aihealuetta koskevia periaatteita sekä niitä keinoja, joilla asetetut tavoitteet saavutetaan. Toimeenpanosuunnitelmassa kerrotaan lisäksi yksittäisistä hallintakeinoista, jotka osaltaan mahdollistavat tavoitteen saavuttamisen.

Poliisi määrittää oman strategian sekä arvonsa ja niitä koskevat pääviestit. Poliisin velvoitteista ja arvoista on johdettu eettinen koodisto. Arvot ja eettisyys luovat pohjan korruptiontorjuntatyölle, joten ne ovat olennainen osa tätä toimintapolitiikkaa.

Toimintapolitiikka perustuu keskeisimpien korruptionriskien tunnistamiseen ja niiden hallitsemiseen. Korruptionriskien tunnistamisessa politiikan valmistelutyöryhmän oman asiantuntemuksen lisäksi on käytetty Poliisihallituksen sisäisen tarkastuksen, Poliisihallituksen laillisuusvalvonnan, Keskusrikospoliisiin sijoitetun valtakunnallisen korruptiokoordinaattorin sekä Valtakunnansyyttäjän toimistoon sijoitetun poliisien epäillyksi tekemien rikosten tutkinnanjohtajuudesta vastaavan erikoissyttäjän asiantuntija-apua. Keskeisimmät korruptionriskit on lueteltu tässä toimeenpanosuunnitelmassa.

Poliisin korruptiontorjuntatyö on jatkuvaa. Sen vuoksi tässä toimeenpanosuunnitelmassa on lopussa kuvattu, mitä poliisissa tapahtuu korruptiontorjuntatyön saralla tulevaisuudessa.

3 Korruption määritelmä

Korruptio on vaikutusvallan väärinkäyttöä oikeudettoman edun tavoittelemiseksi. Useimmiten kysymys on taloudellisesta edusta. Korruptio voidaan jakaa taloudelliseen korruption ja eettiseen korruption. Taloudellisella korruptiolla tarkoitetaan tyypillisimmin lahjonnan eri muotoja. Tyypillisin mielikuva lienee lahjuksen ottaminen, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan virkamiehen toimintaan esimerkiksi lahjuksen antajaa koskevassa päätöksenteossa. Eettisellä korruptiolla taas tarkoitetaan sellaista vaikutus- tai harkintavallan väärinkäyttöä, johon ei sisälly taloudellista motiivia. Tällaiseksi luokitellaan esimerkiksi sellainen nepotismi (sukulaisen suosiminen), johon ei liity suoran taloudellisen edun tavoittelua.

Korruption määritelmä tässä toimintapolitiikassa käsittää sekä taloudellisen korruption että eettisen korruption, koska haluamme nimenomaisesti painottaa, että torjumme kaikenlaista korruptiota.

4 Poliisin korruptionvastainen toimintapolitiikan tavoite ja periaatteet

4.1 Tavoite

Päätavoitteemme on: "luottamus poliisiin pysyy korkeana, emme hyväksy korruptiota missään muodossa". Suomalaisten luottamus poliisiin on vahva, ja luottamus on pysynyt korkeana jo pitkään. Koska aiomme pitää luottamuksen jatkossakin korkeana, toteamme, että meillä on nollatoleranssi korruption suhteen. Tämä tarkoittaa sitä, että emme siedä taikka salli korruptiota lainkaan, missään muodossa. Tällä haluamme viestiä Poliisin ylijohdona koko poliisiorganisaatiota koskevan perusajatuksen korruptiontorjuntatyöllemme.

4.2 Tulevaisuuden tavoitetilä

Toimintapolitiikan tulee vastata sekä nykyhetkeen, että tulevaisuuteen. Tämän johdosta tuomme esiin *tulevaisuuden tavoitetilamme*: "Arvojemme mukaisesti toimien olemme tulevaisuudessakin korkean luottamuksemme arvoisia". Työllemme on välttämätöntä, että Suomen poliisia pidetään luotettavana toimijana. Poliisin ensimmäinen strateginen tavoite on: "Turvaamme yhteiskuntarauhaa ja ylläpidämme luottamuksen poliisiin korkeana".

Poliisin arvot (palvelu, oikeudenmukaisuus, osaaminen, henkilöstön hyvinvointi) tukevat poliisin korruptionvastaista työtä. Oikeudenmukaisuus on antikorruption kulmakivi. Kun onnistumme hyvin palvelussa, se luo meihin luottamusta ja samalla vahvistaa tasapuolisuuttamme. Osaamisemme ja henkilöstön hyvinvointi vaikuttavat paljolti siihen, millaisena toimintamme näyttäytyy. Kun arvomme toimivat ja toimimme arvojemme mukaan, meihin luotetaan. Kun toimimme arvojemme mukaan tulevaisuudessakin, pystymme säilyttämään korkean luottamuksemme jatkossakin ja olemaan luottamuksen arvoisia.

4.3 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan periaatteet

Toimintapolitiikkamme ydin on 1.2.2024 vahvistetuissa periaatteissa, joita noudattamalla saavutamme tavoitteemme.

4.3.1 Luottamus poliisiin pysyy korkeana

Luottamus on poliisin toiminnan ehdoton edellytys. Käytämme merkittävää julkista valtaa toimiessamme Suomen sisäisen turvallisuuden päävastuuviranomaisena. Poliisin tehtävät määrittävän säännöksen mukaan *poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa*. Yhteistyön mahdollistavista tekijöistä tärkein on luottamus.

Poliisin toiminnasta säädetään monessa eri laissa, joista osa on poliisia koskevia ja osa viranomaisia tai hallintoa yleisesti koskevia. Lisäksi noudattamme toiminnassamme perus- ja ihmisoikeuskeskeistä kansallista ja kansainvälistä säädöstä.

Jokainen poliisi antaa poliisikoulutuksensa päätyttyä eettisen valan. Vala ei ole juridisesti sitova, mutta sen antamisella korostetaan poliisina toimimisen vastuullisuutta. Valan tarkoitus on, että uudet poliisit tiedostavat ja sisäistävät ne arvot ja toimintatavat, joita poliisilta odotetaan Suomessa.

Noudattamalla kaikessa toiminnassamme lakia, sekä erityisesti eettisestä valasta, eettisestä koodistosta ja poliisin arvoista muodostuvaa *etiikkaa*, saavutamme sen, että meihin luotetaan.

4.3.2 Poliisissa on korruption suhteen nollatoleranssi

Emme hyväksy korruptiota missään muodossa ja torjumme korruptiota ennalta estävästi muun muassa ohjein ja määräyksin sekä *etiikkaa* toiminnassamme painottaen.

Poliisissa on voimassa valtakunnallisesti useita eri *normeja* eli ohjeita ja määräyksiä, jotka osaltaan torjuvat korruptiota. Osa normeista ohjaa, miten tulee menetellä; osa taas kuvaa, miten emme menettele. Osa normeista ohjaa, miten meidän prosessuaalisesti tulee menetellä, jos havaitsee korruptiivisia piirteitä.

Noudattaen meitä juridisesti velvoittavia ohjeita ja määräyksiä, sekä toimintaamme määrittävää *etiikkaa* osoitamme sekä hallinnossamme että sen ulkopuolella, että meillä on nollatoleranssi korruption suhteen.

4.3.3 Tiedostamme, tunnistamme ja hallitsemme korruption riskit systemaattisesti

Olemme sisällyttäneet korruption riskit osaksi riskienhallintaamme. Riskienhallintakeinojamme ovat riskin välttäminen, riskin pienentäminen, riskin poistaminen tai riskin siirtäminen vastuutoimijalle toimenpiteitä varten. Riskienhallintaa ja havaintoilmoituksia koskevassa järjestelmässämme on mahdollista tehdä ilmoitus myös korruption riskistä.

Huolehdimme koulutuksen ja viestinnän keinoin, että henkilöstömme tunnistaa väärinkäytökset ja korruptiiviset piirteet sekä tuntee menettelyn, miten näistä ilmoitetaan. Eettinen koodisto ja arvot on sisällytetty Poliisiammattikorkeakoulun tutkinto- ja täydennyskoulutuksiin. Eettisen kanavan käyttöä koulutetaan Poliisi (AMK) -tutkinnossa. Poliisihallinnon virkamiehille koulutetaan lisäksi yhdenvertaisuutta ja virkamiesetiikkaa.

Huolehtien väärinkäytösten tunnistamisesta koulutuksen ja viestinnän keinoin mahdollistamme sen, että henkilöstömme tiedostaa, tunnistaa ja hallitsee korruption riskit riskienhallintamme osana.

4.3.4 Mahdollistamme väärinkäytösten paljastumisen sekä niistä ilmoittamisen

Henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa väärinkäytöksistä ja esimiehillä velvollisuus puuttua väärinkäytöksiin. Juridisesti velvoittavan määräyksemme mukaan, *kun poliisin palveluksessa oleva henkilö havaitsee toiminnassa väärinkäytöksiä tai rikoksia, hänen on ilmoitettava niistä välittömästi esimiehelleen.*

Olemme ottaneet käyttöömme sisäisen ilmoituskanavan (eettinen kanava), jonka koko organisaatiomme tuntee. Eettisen kanavan käyttöönotosta on tiedotettu laajasti henkilöstöämme. Valtakunnallisessa laillisuusvalvontaohjeessamme ohjeistetaan eettisen kanavan käytöstä. Ilmoituksen eettiseen kanavaan voi tehdä nimettömänä, ja kaikki ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti.

Varmistamme poliisirikosten tehokkaan tutkinnan keskitetyn tutkintajärjestelyn kautta. Olemme ottaneet vuoden 2024 alkupuolella käyttöömme keskitetyn poliisirikosten tutkintajärjestelyn, joka organisatorisesti on sijoitettu Keskusrikospoliisiin. Poliisirikostutkijat ja -tutkinnanjohtajat ovat muutoksen myötä täysin muusta poliisin rikostutkinnasta eriytettyjä henkilöitä.

Ottamalla käyttöön edellä kuvatut eettisen kanavan ja poliisirikosten keskitetyn tutkintajärjestelyn mahdollistamme tehokkaan väärinkäytösten paljastumisen ja selvittämisen. Painottamalla ilmoitusvelvollisuutta mahdollistamme tehokkaan väärinkäytöksistä ilmoittamisen.

4.3.5 Havaitessamme korruptiivisia piirteitä ryhdymme välittömiin toimenpiteisiin

Havaitessamme korruptiivisia piirteitä, arvioimme valvontamme kattavuutta ja riittävyttä yhtenä välittömänä toimenpiteenä sekä viestimme havainnotamme. Kehitämme sisäistä valvontaa jatkuvasti ja viestimme siitä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Olemme esimerkiksi juuri uusineet laillisuusvalvontaohjeemme, ja asiasta on tiedotettu hyvissä ajoin valtakunnallisesti. Ohjeistus on jokaisen nähtävillä poliisi.fi -sivustolla. Yksi sisäisen valvonnan osa-alue on antamiemme ohjeiden ja määräysten noudattaminen. Korruptiointorjunnan noudattamista valvotaan näin ollen myös jälkikäteisenä laillisuusvalvontana.

Arvioimme systemaattisesti poliisin kykyä torjua korruptiota ja raportoimme siitä osana sisäistä valvontaa. Kun havaitsemme uuden riskialueen, mietimme, miten torjumme sitä. Mikäli korruption torjuntakyvyssämme havaitaan puutteellisuuksia, raportoimme siitä riippumattomien toimijoiden toimesta ylimpään johtoon.

Kehittäessämme valvontaa avoimesti siitä viestien sekä arvioimalla kykyämme torjua korruptiota osana sisäistä valvontaa, toteutamme tämänkin periaatteen.

5 Arvot ja etiikka

Poliisin arvot, Poliisin eettinen koodisto sekä Poliisin korruptionvastainen toimintapolitiikka yhdessä muodostavat **poliisin toiminnan pelisäännöt**.

5.1 Poliisin arvot ja niiden pääviestit

Poliisin tehtävä on varmistaa ihmisten ja ympäristön turvallisuus kaikissa tilanteissa ja kaikkina aikoina. Toimintamme perustuu lainsäädännön sekä muiden normien lisäksi poliisin [strategiaan](#), [arvoihin](#), [eettiseen koodistoon](#) ja [poliisin korruptionvastaiseen toimintapolitiikkaan](#).

Poliisin arvot ovat *palvelu, oikeudenmukaisuus, osaaminen ja henkilöstön hyvinvointi*. Arvoista on johdettu poliisin eettisen koodiston kahdeksan periaatetta, joiden tarkoituksena on vahvistaa jo olemassa olevia hyviä toimintatapoja. Poliisin eettiset periaatteet ohjaavat toimintaamme ja sitä kautta

vahvistavat hyvän hallinnon toteutumista sekä yleistä luottamusta poliisia kohtaan.

Palvelu. Poliisi tarjoaa perusturvallisuutta kaikille kansalaisille. Palvelemme asiakkaitamme, ja asiakastyytyväisyys on tärkeimpiä mittareitamme.

Oikeudenmukaisuus. Poliisi on luotettava ja lahjomaton. Toimimme esimerkkinä muille niin virkatehtävissä kuin yksityiselämässä. Kohtelemme kaikkia ihmisiä tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti.

Osaaminen. Poliisin työympäristö ja -menetelmät muuttuvat jatkuvasti ja jatkuva uuden oppiminen on edellytys työstä suoriutumiselle. Jokaisen työpanoksella on merkitystä työyhteisössä.

Henkilöstön hyvinvointi. Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö saa aikaan tuloksia. Vaikutamme itse positiiviseen ja kannustavaan ilmapiiriin, yhdessä tekemiseen ja omaan työkykyymme. Arvostamme työkavereitamme. Johtaminen on ammattitaitoista.

Poliisissa on käynnistynyt arvokeskustelu, jonka tarkoituksena on arvioida nykyisten arvojen ajankäyttö ja vaikuttavuus suhteessa poliisin toimintaympäristön muutoksen ja strategian edellyttämään toimintaan sekä henkilöstön kokemukseen niiden toteutumisesta. Tavoitteena on, että arvoprosessi on käyty vuoden 2024 loppuun mennessä.

5.2 Poliisin eettinen koodisto periaatteineen

Eettisyys on yksi hyvän hallinnon tunnusmerkki. Poliisin eettinen koodisto on vahvistettu vuonna 2019, ja se muodostuu kahdeksasta periaatteesta, jotka on johdettu poliisin arvoista ja strategiasta. Arjen työssä tulee esiin monimutkaisia valintatilanteita, joihin ei ole selkeää toimintamallia. Poliisin eettiset periaatteet ohjaavat toimintaamme ja sitä kautta vahvistavat hyvän hallinnon toteutumista sekä yleistä luottamusta poliisia kohtaan.

Poliisin eettisen koodiston tarkoituksena on vahvistaa jo olemassa olevia hyviä toimintatapoja. Keskeistä on, että sitoudumme eettisiin periaatteisiin ja noudatamme niitä työssämme. Johdon ja esimiesten tehtävänä on tukea tavoitteen toteutumisessa ja näyttää esimerkkiä omalla toiminnallaan.

Poliisin eettisen koodiston periaatteet

Poliisin toiminta on ennustettavaa ja sille löytyy aina peruste laista

Kansalaisten tulee voida luottaa poliisiin kaikissa tilanteissa. Tästä syystä toimintamme on ennustettavaa ja sen tulee perustua lakiin. Emme milloinkaan turvaudu lainvastaisiin keinoihin virkatehtäviä suorittaessamme. Turvaamme perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kaikessa toiminnassamme.

Poliisi toimii tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti

Työyhteisössämme ei suvaita syrjintää tai häirintää millään perusteella. Olemme inhimillisiä ja vastaamme jokainen omalta osaltamme siitä, ettemme itse toimi tai yllytä muita toimimaan syrjivästi tai halventavasti.

Kohtelemme jokaista henkilöä, niin asiakkaita kuin kollegoitamme, samanarvoisesti riippumatta heidän henkilökohtaisista ominaisuuksistaan tai taustastaan. Emme suhtaudu kehenkään alentavasti, halveksivasti tai ennakkoluuloisesti.

Kannustamme kaikkiin väestöryhmiin kuuluvia henkilöitä hakeutumaan töihin poliisihallintoon ja tuemme kaikkia tasavertaisesti urakehityksessä.

Poliisi on avoin ja julkisuusmyönteinen

Käytämme merkittävää yhteiskunnallista valtaa ja tiedostamme, että tämän vallankäytön valvomiseksi toiminnastamme on saatava tietoa.

Toimimme aina niin läpinäkyvästi kuin mahdollista ja toteutamme näin julkisuusperiaatetta. Tuotamme aktiivisesti tilasto- ja muuta tietoa yhteiskunnallisen keskustelun tueksi ja viestimme aktiivisesti moderneilla tiedonvälitystavoilla.

Toisaalta pidämme huolta siitä, ettemme milloinkaan vuoda saamiamme salassa pidettäviä tietoja julkisuuteen. Käytämme tietojärjestelmiämme vain virkatehtävien hoitamiseksi ja huolehdimme tietoturvan korkeasta tasosta kaikissa tilanteissa.

Poliisin käytös on mallikelpoista

Meille on asetettu laissa erityinen käyttäytymisvelvoite, jota noudatamme niin virka- kuin vapaa-aikanamme. Emme käytäydä sellaisella tavalla, joka vaarantaisi toimintaamme kohtaan tunnettavan luottamuksen.

Suomen poliisia edustaa osaava ja ammattitaitoinen poliisi- ja siviilihenkilöstö. Virka- asemastaan riippumatta jokainen meistä toimii organisaationsa käyntikorttina ja luo kuvaa kansalaisille poliisin toiminnasta.

Poliisin tunnistaa virkapuvusta, jota kannamme ylpeydellä siitä annettujen määräysten mukaisesti.

Poliisi on riippumaton ja itsenäinen

Emme tavoittele virkatehtävissämme henkilökohtaista etua ja huomioimme esteellisyysäännökset kaikessa toiminnassamme. Olemme lahjomattomia, emmekä ota vastaan taloudellista tai muuta etuutta, joka voisi vaarantaa meitä kohtaan tunnettavaa luottamusta.

Vapaa-ajan sidonnaisuutemme eivät vaaranna virkatoimiemme asianmukaista ja tasapuolista suorittamista. Noudatamme sivutoimien harjoittamisesta annettuja ohjeita.

Meille on tärkeintä, että kansalaiset ja yhteiskunta luottavat meihin. Osoitamme muita kohtaan kunnioitusta, vilpittömyyttä ja rehellisyyttä. Olemme sanojemme mittaisia.

Poliisin henkilöstö toimii yhteisöllisesti

Arvostamme hyviä työyhteisötaitoja. Työhyvinvointimme kestävä perusta luodaan koko henkilöstön yhteistyön kautta. Osaamme mukauttaa toimintaamme muutoksessa ja olemme jatkuvasti valmiita omaksumaan uutta.

Tuemme toisiamme vaikeissa tilanteissa. Työyhteisössä edistämme avoimuuden toteutumista ja rakennamme luottamuksellista ilmapiiriä. Olemme sitoutuneita organisaatioon ja sen arvoihin.

Tärkein voimavaramme on yhdessä työtä tekevä ja osaamista jakava työyhteisö.

Poliisin arvot näkyvät johtamisessa

Johdamme oikeudenmukaisesti, vastuullisesti ja eettisesti. Emme tingi eettisistä periaatteista myöskään nopeissa päätöksissä ja toimenpiteissä. Johtamiseemme kuuluu toiminnan lainmukaisuuden ja laadun valvonta.

Laadukkaalla johtamisella saavutamme meille asetetut tavoitteet. Esimiestyöllä mahdollistamme avoimen vuorovaikutuksen ja rakennamme systemaattisesti henkilöstön keskinäistä yhteistyötä.

Arvostamme yksilöiden kokemusta, osaamista sekä näkemyksiä heidän tehtävistään riippumatta. Näin luomme edellytykset luottamuksen rakentamiselle, henkilöstön hyvinvoinnille, oman osaamisen kehittämiseksi sekä onnistumiselle työelämässä.

Poliisi käyttää voimavarojaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja vastuullisesti

Käytämme käytössämme olevia henkilöstövoimavaroja sekä toimintaamme osoitettuja varoja, omaisuutta ja muita resursseja mahdollisimman tarkoituksenmukaisella sekä tehokkaalla tavalla tehtävien edellyttämien tarpeiden mukaisesti.

Varojemme käyttö on läpinäkyvää ja dokumentoitua. Toimintaamme varten suoritettavat hankinnat hoidetaan suunnitelmallisesti taloudelliset näkökulmat huomioiden.

Huolehdimme kukin omalta osaltamme, että käsittelemme poliisin hallussa olevaa omaisuutta vastuullisesti.

6 Keskeisimmät tunnistetut korruptioriskit

Olemme tunnistaneet keskeisimmät korruptioriskit ja jaotelleet ne kolmeen eri kategoriaan seuraavasti:

Hallinnolliset korruptioriskit

- rekrytointi ja virkanimitykset

- sivutoimet
- Poliittinen korruptio sekä siihen liittyvä muu vaikuttaminen

Rikosoikeudelliset korruptioriskit (motiivina erityisesti taloudellinen hyöty)

- lahjusrikokset, virkarikokset
- varkaudet, petokset, kavallukset

Muut korruptioriskit

- hankinnat
- etujen vastaanottaminen
- ”vaikenemisen laki”,
- tosiasioiden vääristely
- suosiminen
- harkintavallan väärinkäyttö

Jokaisessa riskikategoriassa on sekä taloudellisen korruption että eettisen korruption alaan lukeutuvia korruptioriskejä.

7 Korruptioriskien hallintakeinot

Luvuissa 7.1 - 7.2 on kuvattu korruptioriskien yleiset hallintakeinot.

Riskikohtaisten hallintakeinojen lisäksi jokaisen riskin hallintaan voidaan kohdistaa erityisiä valvontatoimia.

7.1 Lainsäädäntö ja poliisin hallintonormit

Hyvää hallintoa toteuttaa ja edistää hallintolaki. Valtion virkamieslain tavoitteena on turvata valtion tehtävien hoitaminen tuloksellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja oikeusturvavaatimukset täyttäen. Poliisimiehen kelpoisuudesta, käyttäytymisestä ja ammattitaidosta säädetään poliisin hallinnosta annetussa laissa. Rikoslaki puolestaan määrittelee ne teot ja laiminlyönnit, jotka ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia. Poliisin korruptiontorjunta pohjautuu viime kädessä meitä ohjaavaan, Suomen perustuslain mukaisesti säädettyyn lainsäädäntöön. Lainsäädäntö on oikeuslähteenä vahvasti velvoittava.

Poliisihallitus on poliisin hallinnosta annetun lain 4 §:n nojalla antanut muun muassa seuraavat hallintonormit, jotka osaltaan torjuvat korruptiota.

- Lahjoitusten vastaanottaminen poliisihallinnossa
- Sivutoimet poliisihallinnossa
- Taloussääntö
- Poliisin hankintatoimi ja materiaalihallinto

Poliisihallitus on lisäksi antanut hallintonormeja, jotka ohjaavat tai määräävät, miten tulee menetellä, jos poliisissa havaitaan esimerkiksi korruptiivisia piirteitä:

- Sisäinen laillisuusvalvonta ja vahingonkorvausasioiden käsittely
- Poliisin sisäinen valvonta
- Virkamiesoikeudelliset toimenpiteet poliisissa
- Poliisin riskienhallinta
- Lahjus- ja muun rikollisuuden ennalta estäminen, paljastaminen ja tutkinta
- Poliisin tekemäksi epäillyn rikoksen tutkinta

Kaikki edellä mainitut hallintonormit ovat oikeudellisesti velvoittavia ohjeita tai määräyksiä.

Noudattamalla lakia ja kyseisiä hallintonormeja sekä menettelemällä niissä määriteltyjen prosessien mukaisesti torjumme korruptiota ja edesautamme meitä saavuttamaan toimintapolitiikkamme tavoitteet ja tavoitetilan tulevaisuudessakin.

7.2 Muut hallintakeinot

Muita yksittäisiä tekijöitä, joilla torjumme korruptiota ja siten pääsemme tavoitteisiimme ovat erityisesti:

- Koulutus
- Perehdytys
- Ajantasainen ohjeistus
- Sisäinen ja ulkoinen viestintä
- Sisäinen valvonta (käsittäen mm. esimiesvalvonnan, laillisuusvalvonnan ja sisäisen tarkastuksen)

Nämä tekijät mahdollistavat onnistumisemme korruptiontorjunnassa. Toimintapolitiikasta viestiminen sisäisesti ja ulkoisesti tekee politiikan tunnettavaksi ja sitä kautta ehkäisee korruptiota. Sisäinen viestintä hallintakeinoista, esimerkiksi arvoista ja eettisestä koodistosta, vahvistaa integriteettiämme. Ulkoinen viestintä, esimerkiksi poliisi.fi -sivustolla julkaisemamme eräät normit, kertoo yhteiskunnalle, miten meidän kyseisen normin soveltamisalaan kuuluvissa asioissa tulee toimia. Tämä vahvistaa meihin kohdistuvaa luottamusta.

8 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan käyttöönotosta

Toimintapolitiikka on otettu käyttöön kaikissa poliisin yksiköihin maaliskuussa 2024. Poliisin yksiköitä ohjeistetaan samalla, että heillä on vastuu sen toimeenpanosta omissa yksiköissään, ja toimintapolitiikka tulee huomioida arvojen ja eettisen koodiston ohella esimies- ja muissa henkilöstökoulutuksissa sekä henkilöstön perehdyttämisessä.

Käyttöönotto on tapahtunut toimintapolitiikan vahvistavan päätöksen antamisella. Toimintapolitiikka on koulutettu Grecon suosituksen (ylemmän johdon integriteettikoulutus) mukaisesti 21.3.2024 Strategiapäivillä (osallistujina poliisin yksiköiden päälliköt, poliisin yksiköiden apulaispäälliköt, poliisin ylijohdon johtoryhmä sekä Poliisihallituksen vastuualueiden esimiehet).

Toimintapolitiikka koulutetaan henkilöstöjohdon verkostossa, sekä myös muualla johdon ja esimiesten koulutuksissa.

Toimintapolitiikka on julkaistu poliisin sisäisessä intrassa, sekä ulkoisella poliisi.fi -sivustolla. Julkaisun yhteydessä on laadittu uutinen, jossa kerrotaan toimintapolitiikasta. Tämän toimeenpanosuunnitelman lisäksi julkaistaan syksyllä 2024 asiantuntijan blogikirjoitus.

Tulevaisuudessa toimintapolitiikka huomioidaan kaikissa Poliisiammattikorkeakoulun tutkinnoissa sisällyttämällä se tutkinto- ja täydennyskoulutuksiin. Toimintapolitiikan käyttöönottoa ja sen vaikuttavuutta arvioidaan osana poliisin sisäistä valvontaa. Poliisin sisäisistä pelisäännöistä eli arvoista, eettisestä koodistosta ja korruptionvastaisesta toimintapolitiikasta valmistuu verkkokoulutus myöhemmin. Verkkokoulutuksen sisältö korruptionvastainen toimintapolitiikan osalta tulee koostumaan erityisesti korruptionriskeistä sekä niiden hallintakeinoista.

Toimintapolitiikan esille ottamista tulevaisuuden tavoite- ja kehityskeskusteluissa arvioidaan vuoden 2024 aikana.

9 Toimenpideohjelma

Poliisihallituksen yksiköt ja Poliisihallituksen alaiset yksiköt veloitetaan suorittamaan seuraavat toimenpiteet:

- 1) varmistamaan että Poliisin korruptionvastainen toimintapolitiikka huomioidaan esimies- ja muissa henkilöstökoulutuksissa sekä henkilöstön perehdyttämisessä
- 2) varmistamaan, että kaikki yksikön virkamiehet suorittavat myöhemmin julkaistavan verkkokurssin siten, kun siitä erikseen ohjeistetaan

10 Poliisin korruptionvastaisen toimintapolitiikan ja toimeenpanosuunnitelman päivittäminen

Tätä toimeenpanosuunnitelmaa sekä Poliisin korruptionvastaista toimintapolitiikkaa päivitetään aina tarvittaessa.

Päivitystarpeita arvioidaan kuitenkin aina tarvittaessa ja vähintään kahden vuoden välein, eli seuraavan kerran kesällä 2026. Päivitystarpeiden arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota ajantasaisiin riskeihin ja niiden hallintakeinoihin.

Poliisiylijohtajan sijaisena,
Poliisijohtaja

Janne Paavola

Poliisilakimies

Visa Weckström

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 14.06.2024 klo 14:15. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Poliisihallituksen yksiköt
Poliisihallituksen alaiset yksiköt
Sinetti-sivut
Poliisi.fi -sivut/Esikunta

Tiedoksi

Sisäministeriö